

Indicatori macroeconomici... prezentare generala

Activitatile economice ce se desfasoara in cadrul unei economii nationale se concretizeaza intr-o gama variata de bunuri si servicii. Evaluarea acestora sub aspect fizic sau valoric se realizeaza cu ajutorul indicatorilor economici.

Indicatorul economic constituie expresia numerica a laturii cantitative a fenomenelor si proceselor economice in anumite conditii de spatiu si timp. El permite evidentierea acestor fenomene si procese sub aspect cantitativ, structural si calitativ, ca si interdependentele dintre anumite subsisteme ale economiei nationale.

In functie de nivelul pentru care se calculeaza acesti indicatori, pot exista indicatori **micro** si **macroeconomici**; daca primii masoara rezultatele la nivelul agentului economic individual, ultimii exprima performanta la nivelul ansamblului economiei nationale. Punctul de plecare in determinarea indicatorilor macroeconomici il reprezinta cei microeconomici.

Principali indicatori macroeconomici sunt: produsul global, produsul intern, produsul national, venitul national, venitul personal, venitul personal disponibil al populatiei.

Cunoasterea acestor indicatori, nu numai prin aura lor teoretica, notionala, ci prin unduirea vietii economice este deosebit de benefica. Aceste marimi sunt totodata si marimi sintetice, care, masurand rezultatele integrale ale activitatii economice, ne formeaza o imagine de ansamblu privind locul pe care il ocupa economia la un moment dat.

Cap. 1 Concepte ale output-ului agregat

1.1. Conceptul de Produs National Brut

Produsul National Brut reprezinta valoarea de piata a unui ansamblu de bunuri finale si servicii finale produse intr-o anumita perioada de timp, de regula un an, de catre agentii economici ai unei tari.

In legatura cu aceasta definitie, trebuie facute cateva explicatii:

1) P.N.B.-ul este un **concept al valorii de piata**, respectiv al pretului de piata. Acest lucru inseamna ca banii sunt **unitatea standard de masura** si ca preturile sunt o functie compusa din valoarea bunului respectiv (V_b) si din valoarea banilor (V_m), adica :

$$P=f(V_b, V_m)$$

Deci P.N.B. se obtine prin insumarea valorii de piata a tuturor bunurilor produse intr-un an, de catre agentii economici ai unei tari, potrivit formulei :

$$P.N.B. = \sum_{i=1}^n q_i p_i$$

2) P.N.B.-ul masoara valoarea **bunurilor finale**, respectiv a **serviciilor finale**. Accentul cade pe atributul “final” ca o parte componenta in economie a cuvintului “gobal”. Astfel, P.N.B. este o parte a Produsului Global Brut (P.G.B.), cealalta parte a acestuia fiind Productia Intermediara (P.I.), ceea ce decurge si din figura urmatoare, care prezinta Produsul Global Brut si cele doua subsisteme ale sale: P.N.B. si productia intermediara.

Productia Intermediara cuprinde un ansamblu de bunuri si servicii produse pentru prelucrari ulterioare sau revanzare.

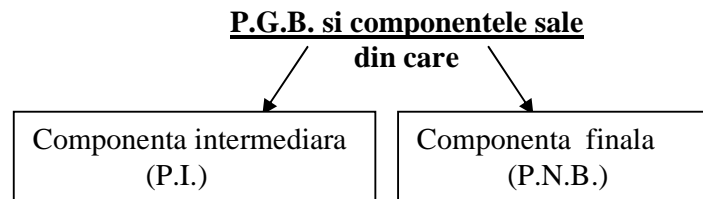

Figura 1

3) P.N.B. cuprinde numai valoarea bunurilor si serviciilor **produse** in decursul unei perioade, care difera de valoarea bunurilor si serviciilor **vandute** in perioada data. Aceasta, deoarece trebuie sa tinem seama atat de stocurile create in perioada anterioara, cat si de cele formate in perioada data. Pentru exemplificare, sa presupunem ca intr-o economie exista la inceputul perioadei un stoc in valoare de 30.000.000 lei. La finele perioadei, stocul era mai mare cu 15.000.000 lei, adica de 45.000.000 lei. Volumul vanzarii in cursul perioadei date a fost de 700.000.000 lei. P.N.B. in perioada data s-a calculat astfel:

$$P.N.B. = \underbrace{700.000.000}_{V.V.} + \underbrace{15.000.000}_{Stoc} = 715.000.000 \text{ lei}$$

Generalizand acest exemplu, se poate scrie :

$$P.N.B. = V.V. (+ / -) Stoc$$

unde “V.V.” inseamna volumul vanzarilor efectuate, iar Stoc - diferenta dintre volumul stocului la inceputul perioadei (SIP) si volumul stocului la sfarsitul perioadei (SFP) :

$$Stoc = SIP - SFP$$

4) Ultima precizare in legatura cu definitia se refera la ce NU includem in P.N.B. Astfel, activitatea non-piata nu este cuprinsa in Produsul National Brut, deoarece, cu toate ca teoretic se pot face estimari asupra acestui tip de activitati, in practica aceste estimari intampina mari dificultati. Cu titlu de ilustrare mentionam ca in P.N.B. nu se includ: munca neretriuita, donatiile, vanzarile la mana a doua, vanzarile si cumpararile de actiuni.

*
* *

In cele ce urmeaza, ne vom ocupa cu studiul asupra Produsului Intern Brut (concept, metode de calcul, caracteristici si evolutia sa in Romania in ultimii zece ani).

1.2. P.I.B. – indicator de rezultate macroeconomice

1.2.1. P.I.B. – metode de calcul

Produsul intern brut exprima valoarea bruta a productiei finale produsa in decursul perioadei de calcul de catre agentii economici care isi desfasoara activitatea in interiorul tarii.

Cind vorbim de productie finala, avem in vedere bunurile si serviciile produse in decursul perioadei de calcul si care nu mai sunt folosite pentru producerea altor bunuri. In cazul in care acestea vor face obiectul utilizarii intr-un proces de productie ulterior, vorbim de productie intermediara (sau consum intermediar). Daca adunam consumul intermediar la produsul intern brut obtinem un alt indicator, produsul global brut (P.G.B.).

Faptul de a nu retine in calculul P.I.B. aceste bunuri intermediare permite evitarea dublei inregistrari si a obtinerii unor imagini deformatate ale rezultatelor macroeconomice. Bunurile finale, retinute in calculul P.I.B. , sunt destinate a intra direct in consum, fiind vandute consumatorilor finali.

Exprimarea valorica a P.I.B. si, de fapt, a tuturor indicatorilor macroeconomici, reprezinta unica posibilitate de insumare a bunurilor eterogene realizate in cadrul economiei nationale.

Presupunand o economie in care se produc n bunuri p in n cantitati q , atunci:

$$P.I.B. = \sum_{i=1}^n p_i q_i$$

Calculul P.I.B. se realizeaza, in general, pornind de la trei metode:

- 1) metoda valorii adaugate (sau metoda productiei)
- 2) metoda cheltuielilor (sau a utilizarii productiei finale)
- 3) metoda veniturilor

a) Metoda valorii adaugate

In esenta, aceasta metoda consta in insumarea valorii adaugate brute obtinute in toate unitatile din interiorul tarii si agregarea valorii pe ramuri si pe ansamblul economiei nationale. Deci,

$$P.I.B. = \sum_{i=1}^n VAB_i$$

unde i reprezinta sectoarele sau ramurile economiei nationale.

Presupunem, pentru exemplificare, un bun realizat intr-o economie la un moment dat si vandut in cursul perioadei la pretul de 1000 u.m. Acest bun consideram ca este folosit pentru producerea altui bun vandut ulterior la pretul de 1500 u.m., bun destinat consumului. Cum P.I.B. include doar valoarea bunurilor finale, rezulta ca doar ultimul bun va fi inclus in P.I.B., nu si primul. Valoarea P.I.B. va fi deci de 1500 u.m.

Calculul P.I.B. poate fi realizat pornind de la valoarea adaugata in fiecare moment al productiei. Daca la primul produs valoarea adaugata este de 1000 (nu exista consum intermediar), in cazul celui de-al doilea produs, valoarea adaugata este de $1500-1000=500$ u.m. Deci

$$P.I.B. = V.A._0 + V.A._1 = 1000 + 500 = 1500,$$

unde cu V.A. am notat valoarea adaugata.

In concluzie, P.I.B. poate fi considerat ca fiind valoarea adaugata totala a tuturor agentilor economici dintr-o economie nationala.

Daca la P.I.B. exprimat in preturile factorilor (P.I.B._{PF}) adaugam impozitele indirecte nete (IIN), obtinem produsul intern brut in preturile pietei (P.I.B._{PP}):

$$P.I.B._{PP} = P.I.B._{PF} + IIN$$

Produsul intern net in preturile factorilor (P.I.N._{PF}) exprima valoarea adaugata neta (V.A.N.) a agentilor economici, sectoarelor sau ramurilor economiei nationale si se calculeaza scazand consumul de capital fix sau amortizarea din valoarea adaugata bruta :

$$P.I.N._{PF} = \sum V.A.B._{PF} - \sum A = \sum V.A.N._{PF} = P.I.B._{PF} - A$$

Pentru a obtine produsul intern net in preturile pietei (P.I.N._{PP}), se aduna impozitele indirecte nete (IIN) la valoarea adaugata neta in preturile factorilor (V.A.N._{PF}):

$$P.I.N._{PP} = \sum V.A.N._{PF} + IIN = P.I.N._{PF} + IIN$$

b) Metoda cheltuielilor (sau a utilizarii productiei finale)

Aceasta metoda consta in insumarea tuturor cheltuielilor efectuate in cadrul unei economii nationale pentru achizitionarea de bunuri materiale si servicii la preturile pietei, mai putin cele privitoare la bunurile si serviciile importate.

Din aceasta perspectiva, P.I.B._{pp} va include in structura sa consumul privat (C_{PV}), cheltuielile guvernamentale sau consumul public (C_{PB}), investitiile brute (I_b) si exportul net (E_n).

Consumul privat sau personal (C_{PV}) exprima cheltuielile de consum ale menajelor, ocazionate de achizitionarea bunurilor materiale si serviciilor destinate satisfacerii trebuintelor acestora.

Cheltuielile guvernamentale sau consumul public (C_{PB}) se refera la cheltuielile administratiei centrale si locale pentru achizitionarea de bunuri si servicii. Cheltuielile guvernamentale nu includ platile de transfer catre indivizi, cum sunt prestatiile de securitate sociala. Acestea reprezinta realocari ale venitului existent, nefiind efectuate in schimbul unor bunuri sau servicii.

Investitiile (I_b) se refera la achizitionarea de bunuri pentru utilizari viitoare (sau formarea bruta a capitalului).

Exportul net (E_n) surprinde relatiile de schimb cu alte tari. Se calculeaza scazind din valoarea bunurilor si serviciilor exportate catre agentii economici apartinand altor tari, valoarea bunurilor si serviciilor importate. Deci, dupa metoda cheltuielilor,

$$P.I.B._{pp} = C_{PV} + C_{PB} + I_b + E_n$$

c) Metoda veniturilor

Metoda veniturilor consta in agregarea veniturilor agentilor economici, din activitatea economica si din patrimoniu. In acest sens, in P.I.B. sunt incluse salariile reprezentand recompensarea muncii, profitul ce revine intreprinzatorilor si veniturile din proprietate, precum rente si dobanzi. La acestea se adauga consumul de capital fix (amortizarea).

Deci, dupa metoda veniturilor,

$$P.I.B. = Salarii + Profit + Rente + Amortizarea$$

1.2.2. Deflatorul P.I.B.

P.I.B. poate fi exprimat utilizind doua tipuri de preturi: preturi curente si preturi constante. Preturile constante reprezinta de fapt preturile curente ale unei perioade anterioare. Prin utilizarea preturilor curente se obtine **P.I.B. nominal**, in timp ce exprimarea bunurilor si serviciilor finale in preturi constante conduce la **P.I.B. real**. Intr-o economie in care se obtin n bunuri, P.I.B. nominal este:

$$P.I.B._N = \sum_{i=1}^n p_i^1 q_i^1$$

adica va rezulta din insumarea valorii curente a bunurilor si serviciilor finale. P.I.B. real va fi obtinut ponderind cantitatile curente (q^1) cu preturile unei perioade anterioare (p^0), considerata perioada de referinta:

$$P.I.B._R = \sum_{i=1}^n p_i^0 q_i^1$$

Se observa ca P.I.B. nominal poate creste ca urmare a influentei separate sau concomitente a preturilor si cantitatilor diferitelor bunuri produse, in vreme ce P.I.B. real – doar ca urmare a cantitatilor, preturile raminand neschimbate. De aici rezulta ca P.I.B. nominal nu reflecta intotdeauna imbunatatirea conditiilor de viata si a bunastarii, pe cand P.I.B. real da, deoarece e posibil ca P.I.B. nominal sa inregistreze o crestere cand preturile marcheaza o dinamica accentuata, chiar daca cantitatile de bunuri pot sa se reduca. Daca raportam P.I.B. nominal la cel real, obtinem **deflatorul P.I.B.**

Se numeste **deflator** deoarece poate fi utilizat pentru ajustarea prn deflatie (sau inflatie) a calculatiilor indicatori macroeconomici in preturi curente, cu scopul de a ajunge la masurarea modificarilor reale ale productiei. Deflatorul P.I.B. ($D_{P.I.B.}$) se calculeaza astfel:

$$Deflatorul P.I.B. = \frac{P.I.B._N}{P.I.B._R} = \frac{\sum_{i=1}^n p_i^1 q_i^1}{\sum_{i=1}^n p_i^0 q_i^1}$$

Deflatorul P.I.B. compara pretul bunurilor intr-un an cu pretul acelasii bunuri intr-un an considerat de baza. Cu ajutorul deflatorului se poate determina evolutia preturilor in cadrul unei economii. Astfel, daca deflatorul P.I.B. este de 150% in anul 1, si raportarea se face fata de anul zero, preturile au marcat in acest interval o crestere cu 50%. Totodata, cunoasterea deflatorului si a P.I.B. nominal permite determinarea P.I.B. real.

$$P.I.B._N = P.I.B._R * D_{P.I.B.}$$

1.3. Legatura dintre P.I.B. si P.N.B.

Cele doua concepte, P.I.B. si P.N.B., apartin genului proxim, output-ul agregat, fiind parti constitutive ale Produsului Global Brut. Subliniind aceasta apartenenta standard, nu trebuie sa pierdem din vedere nici diferenta specifica. Pentru aceasta, rebuie sa recurgem la criteriile.

P.N.B.-ul ia drept criteriu de baza **apartenenta nationala**, lucru subliniat si in defenitia P.N.B.-ului. Deci, in calculul P.N.B. se va evalua ce s-a produs de catre firmele autohtone pe teritoriu national, dar si ce s-a produs in alte tari de catre acestea. In schimb, activitatea firmelor din alte tari in tara de referinta nu va fi inclusa in P.N.B.

Spre deosebire de P.N.B., produsul intern brut ia drept criteriu **activitatile desfasurate pe teritoriul unei tari**. Fie ca sunt autohtone sau nu, firmele produc output agregat sub denumirea de P.I.B.

In continuare tragem concluzia ca marimea P.N.B. este egala cu P.I.B. +/- marimea soldului (S) dintre suma valorii adaugate brute obtinute de agentii economici autohtoni in afara granitelor tarii (VAB_A) si cea obtinuta de cei straini in interiorul tarii de referinta (VAB_I):

$$P.N.B. = P.I.B. +/- S$$

unde

$$S = VAB_A - VAB_I$$

Daca marimea soldului este pozitiva, atunci P.N.B. este mai mare decat P.I.B., ceea ce se explica astfel: daca, de exemplu, suma valorii adaugate brute (VAB) obtinute de agentii economici ai Romaniei in strainatate este de 1.000 mld. U.m., iar suma VAB obtinute de agentii straini pe teritoriul tarii noastre este de 800 mld. U.m., atunci soldul S va fi egal cu:

$$S = \underbrace{1.000 \text{ mld}}_{VAB_A} - \underbrace{800 \text{ mld}}_{VAB_I} = 200 \text{ mld u.m.}$$

De aici rezulta ca P.N.B. este cu 200 mld u.m. mai mare decat P.I.B.

$$P.N.B. = P.I.B. + 200 \text{ mld. U.m.}$$

ceea ce inseamna ca agentii economici nationali au produs mai mult in strainatate decat cei straini in interiorul granitelor tarii.

Daca, in schimb, in aceleasi conditii de mai sus, VAB obtinuta de agentii straini pe teritoriul tarii ar fi fost de 1.250 mld. U.m., atunci S ar fi fost

$$S = \underbrace{1.000 \text{ mld}}_{VAB_A} - \underbrace{1.250 \text{ mld}}_{VAB_I} = -250 \text{ mld u.m.}$$

Deci P.N.B. va fi cu 250 mld. U.m. mai mic decat P.I.B. :

$$P.N.B. = P.I.B. - 250 \text{ mld u.m.,}$$

ceea ce inseamna ca agentii economici nationali au produs mai putin in strainatate decat cei straini in interiorul granitelor tarii.

In figura urmatoare este prezentata relatia dintre P.N.B., P.I.B. si P.G.B:

PRODUSUL GLOBAL BRUT	
PRODUSUL NATIONAL BRUT	
PRODUSUL INTERN BRUT	± S

Trebuie remarcat ca diferenta dintre P.N.B. si P.I.B. este mai mica in cazul tarilor dezvoltate, dar ea devine importanta in alte cazuri, indeosebi pentru tarile subdezvoltate.

1.4. Relevanta indicatorilor macroeconomici

Cu toate succesele inregistrate, practica economica furnizeaza si multe neajunsuri, aspecte negative in acest domeniu. De pilda indicatorul P.I.B. nu cuprinde intreaga activitate depusa in cadrul unei economii nationale. Sunt tari in care “economia subterana” reprezinta o pondere importanta ce nu se ia in calcul. Nu exista un indicator care sa reflecte exact nivelul bunastarii omului deoarece, de exemplu, P.N.B. cuprinde si productia de armament. Pentru aceste imperfectiuni, nu indicatorii economiei sunt responsabili, ci este vorba de imperfectiunea sistemului economic, al societatii.

Aspectele negative amintite, si altele, sunt realitati pe care omul nu a reusit inca sa le depaseasca, care necesita eforturi mari in continuare, atat pe planul gandirii economice, cat si in practica economica, pentru a gasi solutii mai eficiente.

Istoria indicatorilor economici arata ca dintre diferitele scoli, curente, concepte, au avut un rol mai important in elaborarea acestor indicatori acelea care au vizat economia de piata, proprietatea privata, concurenta, cererea si oferta etc. Experienta tarilor celor mai dezvoltate confirma cele spuse.

In final este necesar sa amintim si raportul ce se stabileste intre economicul si politicul in lumea contemporana, reflectat si de indicatorii macroeconomici.

In conditiile actuale, cei care lucreza in domeniul economic sau elaboreaza diferite programe pe termen lung sau scurt, nu dispun de puterea decizionala la nivel macroeconomic. Aceasta putere se gaseste in aminile politicianilor, dintre care sunt mai putin specialisti in economie, adica Parlamentul decide, in ultima instanta, ce este bine sau nu in domeniul macroeconomic. Acest caracter puternic politizat al deciziilor macroeconomice reprezinta un aspect negativ in viata sociala, este o frina in calea progresului. Nu este intimplator nici faptul ca indicatorii macroeconomici sunt interpretati in mod diferit de cei care se gasesc la guvernare si de cei care se gasesc in opozitie.

*
* *

Cap. 2 Evolutia P.I.B. in Romania in ultimii ani

2.1. Evolutia P.I.B. intre anii 1991-1997

In tabelul ce urmeaza, este prezentata evolutia P.I.B. pe elemente componente si pe cap de locuitor, intre anii 1991-1997.

Structura P.I.B. categorii de utilizari pe anii 1991 - 1997

(mld. lei)

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
P.I.B.	2203,9	6029,2	20035,7	49773,2	72135,5	108919,6	250480,2
P.I.B./locuitor(lei)	95057	264656	880487	2189697	3180444	4817827	11109777
Consumul final	1672,5	4642,5	15235,8	38452,4	58662,4	89939,4	213772,8
Consumul final al populatiei	1323,7	3750,8	12670,3	31442,0	48545,1	75288,8	188416,2
Consumul final al adm. publice	333,9	861,1	2473,2	6851,8	9877,0	14273,9	24291,9
Consumul final al adm. private	14,9	30,6	92,3	158,6	240,3	376,7	1064,7
Formarea bruta de capital fix	317,0	1156,8	3583,7	10095,7	15424,9	24998,5	55074,2
Variatia stocurilor	301,1	736,7	2212,2	2252,6	2085,1	3161,4	-501,3
Exportul net	-86,7	-506,8	-996,0	-1027,5	-4036,9	-9179,7	-17875,5

Conform datelor prezentate de Comisia Nationala pentru Statistica, dupa cum se observa din tabelul de mai sus, Produsul Intern Brut a cunoscut o evolutie crescatoare din punct de vedere valoric in perioada 1991 – 1997. Insa ritmul anual de crestere a P.I.B. a fost negativ in fiecare din anii 1997- 1993 fata de anul de referinta 1991. Se poate vedea si evolutia P.I.B. pe elemente componente.

De asemeni, nici la capitolul „Export” nu stam bine: exportul net a inregistrat valori negative in fiecare an din 1991 pana in 1997 ceea ce inseamna ca in aceasta perioada Romania a exportat mai putin decat a importat.

2.2. P.I.B. pe trimestrul I al anului 1999

Publicarea de catre Comisia Nationala pentru Statistica, a produsului intern brut estimat pentru trimestrul I al anului 1999 la numai doua luni de la expirarea perioadei de referinta, pune in evidenta ritmul rapid in care statistica publica se adapteaza normelor practicate in statistica internationala privind diseminarea datelor. Datele publicate de Comisia Nationala pentru Statistica referitoare la nivelul, evolutia si structura Produsului Intern Brut in trimestrul I 1999 vin sa confirme semnalele oferite de indicatorii lunari privind scaderea rezultatelor productiei in anul curent comparativ cu aceeaasi perioada din anul precedent.

Produsul Intern Brut realizat in primul trimestru al anului 1999 este cu 4,6% mai mic decat cel inregistrat in acelasi trimestru al anului precedent. Aceasta, in conditiile in care scaderea inregistrata in trimestrul I 1998 fata de acelasi trimestru din anul 1997 depaseste 6%.

Produsul Intern Brut calculat prin metoda valorii adaugate rezulta in urma insumarii valorii adaugate brute ale ramurilor cu impozitele nete pe produs. Atat valoarea adaugata bruta cat si impozitele nete pe produs aferente trimestrului I 1999 scad comparativ cu aceeaasi perioada din anul precedent; valoarea adaugata scade cu 5% iar impozitele nete descresc numai cu 0,7%.

Daca descresterile inregistrate de valoarea adaugata bruta la nivelul ramurilor in trimestrul I 1999 fata de trimestrul I 1998 se situeaza sub cele ale anului 1998 comparativ cu anul precedent, in cazul constructiilor, scaderea se ridica la 15,8% fata de 11,5% I anul 1998.

Scaderea Produsul Intern Brut pe activitati (influentata intr-o oarecare masura de caracterul sezonier al productiei din agricultura, silvicultura si piscicultura) exprima stadiul de dezvoltare a economiei Romaniei: serviciile detin doar 48%, iar industria peste o treime din Produsul Intern Brut .

Conform metodei cheltuielilor sau a utilizarii bunurilor si serviciilor finale, Produsul Intern Brut se obtine insumand consumul final, formarea bruta de capital fix, variatia stocurilor si exportul net. Daca consumul final si formarea bruta de capital fix scad comparativ cu trimestrul I 1998 cu valori cuprinse intre -1,5% si -10,5%, exportul net si variatia stocurilor cresc (+7,1% respectiv +15,2%).

In Produsul Intern Brut, consumul final detine 96,4%, iar in cadrul acestuia, consumului gospodariilor populatiei ii revin 85,3%. Formarea bruta de capital fix reprezinta 15,9% in P.I.B.

Cap. 3 Comparatii statistice internationale

Interpretarea performantelor economice ale tarilor candidate la Uniunea Europeana si ierarhizarea acestora se bazeaza pe rezultatele runde de comparare 1996

a Programului International de Comparare (PCI), lucrare care se realizeaza prin eforturi conjugate ale Organizatiei pentru Cooperare si Dezvoltare Economica (OCDE), ale EUROSTAT (Biroul de Statistica al Comunitatii Europene) si ale altor organizatii internationale ale tarilor participante la comparare.

3.1. Comparatii statistice internationale ale P.I.B. pe locuitor in anul 1996

Pentru toate statele membre ale OCDE s-a calculat un nivel al P.I.B. brut pe locuitor de circa 20000 dolari SUA. Fata de aceasta valoare (OCDE = 100%), nivelul P.I.B. pe locuitor plaseaza tarile regiunii balcanice astfel: Cehia si Slovenia – 67%, Romania – 33%, Croatia – 32%, Bulgaria – 25% si Albania - 14%. Cea mai bogata tara esta Luxemburg, al carei nivel P.I.B. pe locuitor depaseste cu 60% media OCDE.

Tarile candidate la Uniunea Europeana , cu un produs inten brut pe locuitor in medie de 7614\$ SUA, detin 38% din nivelul P.I.B. pe locuitor al spatiului OCDE. Dintre acestea, Slovenia si Republica Ceha se inscriu in lotul fruntas al tarilor, cu 13.207 respectiv 12.709 \$ SUA, in timp ce Bulgaria si Letonia inregistreaza valori ale P.I.B. pe locuitor de 4987 si 5052\$ SUA .

Raportul dintre nivelul maxim si nivelul minim al P.I.B. pe locuitor in rindul tarilor candidate este de 1- 2,6.

Romania, al carei P.I.B. pe locuitor a fost de 6955\$ SUA in 1996, se situeaza sub media calculata pentru tarile candidate la Uniunea Europeana, reprezentand 33% din nivelul P.I.B. pe locuitor calculat pentru statele membre OCDE si 86% din nivelul mediu al aceluiasi indicator caracterizand acelasi indicator caracterizand cele 10 tari candidate la Uniunea Europeana.

In ceea ce priveste tarile fostei Uniuni Sovietice, al caror nivel mediu al P.I.B. pe locuitor a fost de 4966\$, Rusia este in topul ierarhiei, inregistrind 34% din nivelul mediu corespunzator spatiului OCDE.

3.2. Evolutia P.I.B. in tarile candidate la U.E. in perioada 1995-1997

Rata de crestere anuala a P.I.B. realizata de tarile candidate demonstreaza o dezvoltare economica sustinuta, pentru al cincilea an succesiv, fiind superioara celei inregistrata in tarile membre ale Uniunii Europene cu aproximativ 2,6%.Totusi, rata de crestere variaza considerabil de la o tara la alta.

Dupa cum se observa, singurele tari care se situeaza sub aceasta medie sunt Cipru, Republica Ceha, Romania si Bulgaria. In schimb, sapte tari candidate(Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Slovacia, Slovenia si Polonia) au inregistrat in 1997 o crestere superioara mediei tarilor candidate (+3,6%).

In ceea ce priveste principalele componente ale P.I.B., trebuie mentionat ca in 1997, contributia consumului final al gospodariilor populatiei la realizarea P.I.B. a variat in jurul cifrei de 50% in Slovacia si 75% in Romania.

Aceste valori corespund cu cele inregistrate in tarile membre ale Uniunii Europene, unde in Irlanda este cea mai redusa contributie a consumului final al populatiei in P.I.B. (52,1%) iar in Grecia, cea mai ridicata (72,4%). La fel ca si in Uniunea Europeana, tarile candidate ale caror performante economice sunt mai reduse prezinta ponderea cea mai mare a consumului gospodariilor populatiei in P.I.B.

In ceea ce priveste consumul final al administratiilor publice, se observea o diferenta de mai mult de 12 puncte procentuale intre ponderea cea mai scazuta inregistrata in Romania (10,1% din P.I.B.) si Estonia (22,9%). Diferenta este putin mai mica decat cea inregistrata in tarile membre, unde Germania prezinta cea mai mica pondere (12%) a consumului final al administratiei publice in P.I.B. , iar Suedia cea mai ridicata (26,9%).

Este interesant de remarcat faptul ca, in ultimii ani, in tarile baltice aceasta contributie s-a stabilizat la aproape 20% din P.I.B. (19,6% in Lituania si 22,9% in Estonia), dupa saltul inregistrat in 1992 cand, o data cu castigarea independentei, au fost dezvoltate serviciile publice si infrastructura pentru o noua societate.

Din punctul de vedere al formarii brute de capital fix realizat in 1997, doua tari se evidentiaza. Bulgaria reprezinta cea mai mica pondere a acestora in P.I.B. (11,3%), ceea ce nu este surprinzator, avind in vedere situatia economica. Cealalta tara este Slovacia, care are pentru al doilea an consecutiv un nivel foarte ridicat al investitiilor in raport cu P.I.B. Cu titlu de comparatie, printre tarile membre, cel mai ridicat nivel al formarii brute de capital fix a fost inregistrat in Portugalia (25,6%).

Tarile in tranzitie prezinta situatii foarte contradictorii in ce priveste activitatea de comert exterior.

In 1997 valorile cele mai ridicate au fost inregistrate de exporturile Estoniei, care reprezentau 72,9% din P.I.B., iar importurile 85,2%. La polul opus se situa Polonia, ale carei exporturi reprezentau 26,4% din P.I.B., iar importurile, 31,5%. La noua dintre cele zece tari pentru care sunt disponibile datele pentru 1997 s-au inregistrat balante comerciale negative, ceea ce inseamna ca aceste tari importa bunuri si servicii mai mult decat exporta. Bulgaria este singura exceptie.

*
* *

Bibliografie:

- 1) Dumitru Ciucur
Ilie Gavrilă
Constantin Popescu } „Economie”, Ed. Economica, București, 1999
- 2) Catalin Huidumac
Angela Rogojanu } „Introducere in studiul economiei de piata”,
Ed. All, București, 1998
- 3) Gilbert Abraham-Frois, „Economie politica”, Ed. Humanitas,
1998, București
- 4) Marius Bacescu
Angelica Bacescu } „Macroeconomie”
- 5) George Tomi-Cerbureni, „Macroeconomie”, Ed. ASE, București, 1999
- 6) XXX - Tribuna Economica
Nr. : -16/1999
-28/1999
-38/1999
-37/1999
-40/1999
-48/1999

Cuprins:

Indicatori macroeconomici – prezentare generala	1
Cap. 1 Concepte ale output-ului agregat.....	1
1.1. Conceptul de Produs National Brut.....	1
1.2. P.I.B. – indicator de rezultate macroeconomice	3
1.2.1. P.I.B. – metode de calcul	3
1.2.2. Deflatorul P.I.B.	5
1.3. Legatura dintre P.I.B. si P.N.B.....	6
1.4. Relevanta indicatorilor macroeconomici.....	8
Cap. 2 Evolutia P.I.B. in Romania in ultimii ani	9
2.1. Evolutia P.I.B. intre anii 1991-1997.....	9
2.2. P.I.B. pe trimestrul I al anului 1999	10
Cap. 3 Comparatii statistice internationale	10
3.1. Comparatii statistice internationale ale P.I.B. pe locuitor in anul 1996.....	11
3.2. Evolutia P.I.B. in tarile candidate la U.E. in perioada 1995-1997	11
Bibliografie:	13
Cuprins:	14

Indicatori macroeconomici – prezentare generala	1
Cap. 1 Concepte ale output-ului agregat	1
1.1. Conceptul de Produs National Brut.....	1
1.2. P.I.B. – indicator de rezultate macroeconomice	3
1.2.1. P.I.B. – metode de calcul	3
1.2.2. Deflatorul P.I.B.	6
1.3. Legatura dintre P.I.B. si P.N.B.....	7
1.4. Relevanta indicatorilor macroeconomici	8
Cap. 2 Evolutia P.I.B. in Romania in ultimii ani.....	10
2.1. Evolutia P.I.B. intre anii 1991-1997	10
2.2. P.I.B. pe trimestrul I al anului 1999	11
Cap. 3 Comparatii statistice internationale.....	12
3.1. Comparatii statistice internationale ale P.I.B. pe locuitor in anul 1996	12
3.2. Evolutia P.I.B. in tarile candidate la U.E. in perioada 1995-1997.	13
Bibliografie:	15
Cuprins:	16

Rezultatele concrete ale dezvoltarii regionale, ale valorificarii potentialului si resurselor din teritoriu, efectele mecanismelor si ale politicilor practicate, se exprima sintetic prin indicatorii de venituri. In continuare vor fi prezentate distributia regionala a P.I.B. total si pe locuitor in anul 1996.

In acest an este evident, in primul rand, nivelul extrem de scazut al P.I.B. pe locuitor; exprimat in USD (prin paritatea puterii de cumparare), P.I.B. pe locuitor a fost in 1996 de 4244 dolari pe total economie ; comparativ cu o medie a UE de peste 20.000\$, decalajul este de 1:5.

Veniturile nete din salarii nu detineau in 1996 decat 20-22% din P.I.B.¹ , acestea sunt de fapt venituri sigure si efective, restul pana la 100% mai este completat in proportie de 10-15% cu pensii, alocatii si vanzari directe de produse agricole, dar chiar si acest nivel al P.I.B. reprezinta pentru jumatate din populatie o fictiune statistica.